

որպէս զի միւս կողմէն քահանայնե-
րը համագործակցութեամբ եւ իմաստա-
կական բանակցութիւններով եւ սուտ
խոստամբութեամբ, եւ անոնց միաբանու-
թիւնը քակտելով՝ «միայն կրօնաւո-
րաց վրայ ձգէ յանցանքը»։ Բայց զուր
տեղը կը ջնայ Գ. Հասունը. իսկ
զի 25 տարեկան խաբէական գնացքը
ամենեցուն յայտնի ըլլալով՝ ոչ ոք ի-
րեն խօսքերուն հաւատք կ'ընծայէ։

Ոչոր համար ուղեւոր մեր կողմանէ
իր աշխատանքը պահանջներ, հրատա-
րակներ փերշին բացող կերպով՝ որ
«մենք՝ Արեւելեան կաթողիկէ Հայք»
միշտ հաստատուն պիտի մնանք տար-
ւոյս յունվարի 23 ին բրած «յայտարա-
րութեան վրայ» (զոր օգոստոսի 23
ին ալ հանդիսաւոր կերպով դարձ-
եալ նորոգեցինք, յՈրթագեղէն, ի հա-
մագային ընդհանուր ժողովի՝ գու-
մարեղջ Ս. Լուսաւորի եկեղեցւոյն
մէջ)։ Տնայող միշտ «ուղղափառ ի հա-
ւատս, անբաժանելի ի Հռովմէական եւ
կեղեցւոյ, պահելով անխափոխ Հայաս-
տանեայց եկեղեցւոյ արարողութիւն-
ները եւ բարեկարգական կանոնները,
եւ մերժելով բացէ ի բաց Գ. Հասու-
նին հոգեւորական տեսլութեան»։

Այս կերպով ծանուցանելով ամե-
նեցուն մեր հաստատուն սկզբունքը
եւ ներքին համոզմունքը, որ եւ իցէ
անձն՝ եկեղեցական ըլլայ եւ կամ աշ-
խարհական, քանի որ վերոյիշեալ Յայ-
տարարութեան երեք գլուխ սկզբանց
«ըստ ամենայնի» չի համաձայնիր՝ ը-
նաւ չաշխատի զմեզ համոզելու մեր
միաբանութիւնը քակտելու յուսով։
Մի միայն միջոց այս բանս գիւրացնե-
լու՝ այս է որ Գ. Հասունեանը իր ապօ-
րինաւորապէս եւ բռնի յափշտակած
հոգեւոր իշխանութենէն բոլորովին
հեռանայ, մտածելով Աստուծոյ փառ-
քը, եկեղեցւոյ օգուտը եւ Ազգին իս-
կական շահը։ . . . Այս միջոցով «մի-
այն» կրնայ Ազգին ներդրամութիւ-
նը ընդունիլ, ու անոր համակրութիւ-
նը ստանալ, եւ իր հոգին ծանր պա-
տասխանատուութենէն ազատել առա-
ջի Աստուծոյ։

Վերջապէս՝ չի կարծէ Գ. Հասու-
նը թէ կարգինալ Պառնապօլէն բե-
րած նամակը կարենայ համոզել զՍ.
մանեան պետութիւնը Ազգին ներքին
կացութեան փոփոխութիւն մ'ընել՝
ի ֆիաս հաւատարիմ՝ հպատակաց իւ-
րոց. որովհետեւ իրենց իրաւունքը
պաշտպանելով՝ ըստ իմիք նոյն իսկ
Օսմանեան թագաւորին «գերագոյն
իշխանութիւնը» կը պաշտպանեն՝ զոր
ունի իր հպատակաց անձին եւ ընչից
վրայ։

Կրօնական եւ անձնական ազա-
տութիւնը՝ չորհեալ ի տերութենէն
իր հպատակաց՝ փոխարէն իրենց հա-
ւատարիմ ծառայութեանը՝ այնպիսի
աներկբայելի երաշխաւորութիւն մըն
է, որուն ճիշդ պահպանութիւնը մի-
այն կը պարծի իրաւամբ մեր հզորինք
նակալը առաջի ալոյց ազգաց։

Ուստի կարելի չէ որ հիմա ծիրա-
նաւորի մը կեղախարժ առաջարկու-
թեանց վրայ զիջանի Օսմանեան պե-
տութիւնը, մանաւանդ որ երեք ա-
միս առաջ Հռովմէական արքունիքը
մերժեց մեր Պետութեան դեպպանը
ու իրեն բրած առաջարկութիւնները
իբր անգործադրելի։ Բոսանք թէ
չէ մոռցեր նոյն ծիրանաւորը ան ա-
տենուան գործածած լեզուն՝ նկատ-
մամբ մեր հզոր Տէրութեանը՝ որ բո-
լորովին անսովոր ոճ մըն է բարեկրթ
ազգաց մէջ, ուստի կը զարմանանք
մեծապէս՝ որ այսօր համարձակի բա-
նակցութիւն ընել նոյն Տէրութեան
հետ, մանաւանդ որ կարգինալ Ան-

թոնէ իրեն որոշողին կը վերաբերէր
այդ թղթակցութիւնը։

Թողունք նկատել եւ զայս՝ որ ա-
մենայն միջամտութիւն Հռովմէական
արքունեաց՝ ընդ պատրուակաւ կրօ-
նի՝ ի ներքին կացութիւն Արեւելեան
կաթողիկաց, առիթ կուտայ զանա-
զան գանդատանաց եւ տարադէպ
պահանջանաց նաեւ օտար տէրու-
թեանց նկատմամբ իրենց հաւատա-
ցայ, եւ պատճառ անախորժ չլի-
թութեանց՝ յորոց խորշի ամենայնիւ
Օսմանեան պետութիւնը՝ ընդ ամե-
նայնի խաղաղութիւն պահելով, բայց
առանց կորուսանելու կամ զոհելու իր
իրաւունքները եւ իւր պատիւը։

ՀԱՎԱՏԱՍԹԸ ԷՃՆԵՊԻՑԻ

ԱՃԱՊԱ ԶԷՆԻՐԵՆԻՄԻՇ ԻՄ

Սեպտեմբեր 26 թարիսէ չըգան
էնտէրանտան Պէյթըմաթը, վա-
տէրէր զազէթասըն պիր պէնտինէ
շու քէյամար ին մանէա վերիւր։

Վանտէրէր զազէթասը, մահը հա-
լին 18 ինտէ վիլհէլմսհոֆէ սայֆիյէ
սինտէ վուգուի ին յալի օլան գաթ.
ին պիր հիքեթալսինի շէօյլէ իտէր։

«Պիր գալ կիւնտէն պէրու, Նա-
բօլէնի ֆէվզէլատէ պիր ճան սրգըն
թըրքաւ ան շար օլմուշ կիպի կէօրե-
նիւր իտի։ Միւշարիլէյ, հէր տազը
գա, մէքթուպար վէ թէլէկրաֆար
ալմագտա օլուպ, ազլաֆ իտէր վէ
տիշարը տալի չըգմաղ իտի։ Լաքին
տիւնքի կիւն սաաթ պէյտէ, օտա-
սընտան չըգտը, վէ քէնտիսինէ կէլէն
մէքթուպարը տէր հալ քէնտիսինէ
կէօնտէրիլէսինի էմր ու թէնպիհ իւ-
լէտի։ Պիրի Պրիւստէլէն վէ տիկե-
րի Հասթէնկալէն եազըրմը օլտուղու
հալտէ, կէլէն իքի թէլէկրաֆ, մէյ-
տանտա կէզըր իքէն էլինէ վերմիշէր
տիր։ Միւշարիլէյ մէգքիւր թէլէկ-
րաֆը տէր հալ օգուտուգտա, լէհէ-
սի պօղուլմուշ տուր, Պատէհու տէր
ազապ սայֆիյէյէ կիրիպ, օտապընտա
գաբանմը։ Օրտաւա իքի սաաթ գա-
տար կէլտիքտէն սօղրա, մայլթիստէ
օլան առաւար, էնտիշէյէ վարըպ,
վէ Նաբօլէնտէն եանընա կիթմէյէ
գարար վերմիշէր, Բրէն Միւրա գա-
բույու վուրուպ սէպէմիշ իտէ տէ-
հէ վապ ալմամը օլտուղուտան, գա-
բու գըրըրմը վէ Նաբօլէն քէնտիսին-
տէն պիտապէր օլարազ պիր գանաբէ
իւզէրինտէ եալըրգ գալմը տըր։

Տէր հալ իքի հէքիմ ճէլպ օլու-
նուպ, պիր սաաթ թէլտապի օլուն
տուգտան սօղրա, ազլը պաշընա կէ-
թիթտիլմիշ տիր։ Հէր քէն քէն
տիսինի թէլէկի իթմէք թէլէպպիւսին
տէ օլտուղուտու զանն իտէ յօրլար ի-
սէ տէ, էօյլէ պիր վագաւա բէսմի
ժուրնալ իլէ հէնուգ թաստիգ օլուն
մամը տըր։ Գանէլտէ օլմուրան Բրու-
սիա վալիսի կէլէ կիլիպ, ֆէրտաւը
սապահաւընա գատար օրտաւ գալ-
միշ տըր, վուգուի հալի օլտու մէր-
քէլինէ պա թէլէկրաֆ պիլտիլմէք ի-
չիւն, Գատէլին էհալիսի, պու կիւն
մէգքիւր սայֆիյէյէ Նաբօլէնտէ կէօր-
մէյէ կիթմիշէր տիր, լաքին միւշարի-
լէյ Նամիզմ օլուպ, օտաւտան տի-
շարը չըգմայր։»

Պրանսըզլարըն սապըզ իմբէրաթ-
ու, քէօյտէ օլան վէլէլէրինտէ վէ իս-
թիրահաթընտա իքէն, պէօյլէ քէնտի
սինէ գատաթիթմէք թէլէպպիւսինէ պը-
յամ իտէրէք քէնտի էօմիւնտէն վագ
կէլմիշ օլտուղուտա ինանամարը։ Գա-
պիլ տիր քի, պուլնա սէնէլէրտէն
պէրու տիւշար օլտուղու պիր մարա-

ղէն թէլթմի օլտուն, վէ գապիլ տիր
քի, ան սար օլտու կիպի, հազիմ
սիդիքտէն օլտուն, վէ պու տա սա-
լիւն ազլէ եազըն տիր, չիւնքի, Բը-
րուսիա պրալիշտընտ սայֆիյէյէ մէգ
քիւրէյէ կէօնտէրտիլի օն սէքիզ աշ-
ճըլարըն կէլմէսինտէն պիր ազ սօղրա,
իմբէրաթ օլմէգքիւր Նամիզմըզա
տիւշար օլմուշ տուր։

Նաբօլէնտէն օլանճա վարիլէթի.

Թայմըզ զազէթասը, Ֆրանսանըն
սապըզ իմբէրաթ օլտուն խանտանըն
վարիլէթի հազընտա շիմիլէրտէ
շույու պուլան թէլվաթուրլար եալա-
լա չըգարըպ, իւչիւնիւ Նաբօլէնտէ
զիւսմի հիւքիւմէթինի էհտի իտարէ-
սինէ ալտըր վագըլմէ ֆուգարա-
լըգտա իտի իտէ, էհնէ հէման օլֆու-
գարալըգտա օլարագ, Ֆրանսաւտան
տիւշար չըգմըշ տըր։

Թայմըզ զազէթասը տէր քի, «Իմ-
բէրաթ օլուն մէշը հազըզ պթմէն չօգ-
իտի, լաքին սարալ մէսարիֆաթը իլէ
պիզաթ իմբէրաթ օլուն սիլաթլէթինէ
քիֆալթ իտէմէգ իտի։ Բէսմի տա-
լիլէրտէ միւսթիֆիլթ ֆաղա իտուկի
շիւպէնիպ, վէ պու էօյլէ պիր միւս
րիֆիլթ քի, Նաբօլէնտէ ֆրանսայա տա-
լիլ իլլէտիլի մէպէքի բօլ իթիգա-
սընտան զուհուր լապիւտա օլուն,
լաքին իմբէրաթ օլմէ խանտանընա
ֆայիտէսի օլմագ իտի։ Թայմըզ զա-
զէթասը չունու տալի պէյան իտէր
քի, քէնտիսինտէ սահիլիլինէ ի-
թիմաւ իլլէտիլի մահէլէրտէն ալտը-
ղը մալիւմաթլարա Նաբօլէն, իւ-
չիւնիւ Նաբօլէն 18 սէնէ մուլթագ
պիր հիւքիւմաթլար իթիլթալէն սօլ-
րա, ալտը քէնտի օլալիւտա օլուն,
վալիտէսինտէն վէրաթթ իւզըրէ գալ-
մըշ օլան ուֆագ պիր քէօյ էփի վար
տըր։ Պիզաթ իմբէրաթ օլուն միւ-
ճէվէրաթ վէ Սպանտաւտա պիր լմա-
քը օլտուղու սահիլ տիր, վէ Նաբօլէ-
նտէն մալիւմաթլար իթէն իմբէրաթ տա-
լիլ թիլթալէյէ իտէր պիր մահալլ-
տէ պիր էփի վար տըր։ Թայմըզ զալ-
լինէ, իւչիւնիւ Նաբօլէն խանտ-
անը հիւքիւմաթլար տան չէքիլտիլթ-
րինտէ, էլլէրինտէ պու վարիլթիլթ
գալմըշ տըր։

ՀԱՎԱՏԱՍԹԸ ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԻ

Պէյրուլտան եազըրտըղընա
կէօրէ, Յինի օլտուլի Հիւմայուն
միւշար տէվէլէլու իզլէթ բաշա հազ-
րէթլէրի, Սիւրիայա վապ օլմուշ վէ
մէմուրիլթինէ միւպաշէրէթ իլլէմէք
իւզըրէ, անտէն Շամա աղիմէթ իլլէ-
միշ տիր։

Սիւրալ լալթընա չաղըրմըշ օլան
րէտիֆ սաաթիլի Շահանէ, մէթ պու օլ-
տուգլարը սանճազլարըն մէրքէլլէրի-
նէ թէրաքիւմ իտէյօրլար։ Պէյրուլթ
տաքի րէտիֆ ապըրլէրի, չէհրին
խարիճինտէ օլտու գուրույօրլար։

Բուսիա սէֆիրի ճէնըրալ իկնա
թիլթին Բէթլէրպուրկա աղիմէթ իթ-
տիլի եազըրմըշ իտէ տէ, հէնուգ Սթան-
պօլտա օլուպ, Եօլմուլու զուհուտան վագ
կէլտիլի Լէվանթ թայմըզա օլուն
մուշ տուր։ Սէֆիրի միւշարիլէյ, չա-
ղարաւալ կ'էնի, զալթը Սաւա-
ղաթիլիլի իլէ ուղուն պիր միւլաթալթ-
տա պուլուլմուշ տուր։

Սթանպօլտա օլան Ֆրանսըղլար
մուհարէպէտէ մէքուհ տիւշէրլին
թէտալ իտինէ պաղըլմագ իլլին 30,
903 ֆրանք իտէ թօլալտըղլարը զա-
զէթալարտա օլունմուշ տուր։

— Մարտիլէն 27 սեպտեմբեր
Շէհրի մէգպուր էմին 10 միլիօն ֆը-
րանկըզ պիր իթիլթագ իթմիշ տիր։
Չաֆիքօրու Նամ իուլ՝ գուրանեա-
ւը, սիւրա իլլէրտալ իլլին տայիլթի
պէլէտիլէյէ 2 միլիօն ֆրանք (1) իթա-
լիլէմիշ տիր։ 16 տան 20 եաշընա գա-
տար օլան տէլիգանլարտան, Մար-
սիլեաւա օլան միլլէթ մուհաֆըզ ա-
քըրլէրի՝ իթիլթալի հալտէ մուհարէ-
պէյէ կիթտիքտէ, էհրլէրինի թուլթ-
մագ իլլին օլտու թէրթիպ օլունու-
յօր։ ՅՏԼ Կարիպալտիլանլար տիւնքի
կիւն թուրա կիթմիշէր տիր։

— Պրիւստէ 27 սեպտեմբեր։ Պէլ-
ճիգանըն խաթմահանէլէրինտէ գա-
պուլ օլունան եարալըլարըն քէնտի-
ֆէսիտէ քէսպի իֆագաթ իլլէտիլթ
տէն սօղրա, իւչ այ միւստիլթ Պը-
վէրուտա գալմալարըն իլլին Պէլլէգա
վէ Բուսիա հիւքիւմէթլին պէյիլէ-
րինտէ ուղալմըշ տըր։

— Աւսթրիա իմբէրաթ օլուն, Բու-
սիա սէֆիրի Նօլլիգօֆու հուղուրունա
գապուլ իթմիշ տիր։

— Փարիս իլէ Պէլլիգա արաւընտա
օլան թէլէկրաֆ խաթմալարը քէսիլմիշ
օլտուղուտան իտապ իտէն միւքեա-
թուպէ պալօն վաթըմալար իլլէ վուգու-
պուլմալար իթիլթալ իտէյօր։ Պու ու-
սուլին միւսթիլթ Մ. Նատար օլուպ,
բօսթա վէ թէլէկրաֆ մուլապէրաթը
գաթ օլունմագ տան էվլէլ պու խըզ-
մէթի տէր էօհտէ իլլէմիշ տիր։

Մէքթուպարը համը օլան իլք
պալօն ալաֆրանկա սեպտեմբեր 22
սինտէ ֆարիստէն չըգմըշ տըր։

— Թուրան 23 սեպտեմբեր թա-
րիլթ եազըրտըղընա կէօրէ, Ֆրանսա
տալիլթիլ Նալըրը, Թուրաւ օլմու-
րան պաշ վէքիլէ պալօն իլէ պիր մէք-
թուպ կէօնտէրմիշ տիր, Մէքթու-
պու մէգքիւրտէ շէօյլէ եազըրմըշ տըր։

«Փարիս պէհաւարանէ մուգա-
վէմէթ իթմէյէ հազըր տըր։ Պիւ-
թիւն էպիտիլ վալթան, վէ շտիտ
թիլթալար իլէ աթիգ ֆրոգալար, հիւ-
քիւմէթի հազըրէյէ զայլթիլ իմաւա
իթմէյէ հէմէքքեաւ տըր։ Փարիստէ
գարըլթըլթար վուգու պուլտուղու-
նա տայիլ Բուսիա թէլէկրաֆարը
չայիլար չըգարըլթար իտէ, ինան
մայն, եալան տըր։ Միլլէթ մուհա-
ֆրա սէյարէ վէ Նիզամիյէ ապըրլէրի
օլարագ գուլթիլ ճէսիլմիլ վէ
քէսթիլթիլ լէվալիլմիլ վէ միւհիմա-
թը լաղըմէ վար տըր։ Պիլ պիլթիւն
գըլը տայանապիլիլթ, էլ վէրիլթ քի,
Ֆրանսա զայլթիլ իթմիլ»։

— Նօտան վէ Ժուանիլլը—Լը Բօնտա
օլան տէմիլ Եօլար ալաֆրանկա սեպ-
տեմբեր 19 ունտան պէրի իլլէմէտի-
լինտէն, իլլանաւտա բէք չօգ Եօլմու-
լար գալմըշ տըր։

— Փարիսին էթրաֆընտա օլան
Ֆրանկըմալ ժուտիլլը, իլլէն—Մար վէ
վաթէնտէ հէման հիւ աւաթ գալմա-
մըշ տըր։

— Մալէսհէրալ իլէ Գուրալէ պու-
լըվարարը արաւընտա քէսիլին Մօնթ-
օլապընտա Ֆրանսըզ Մէյարէ ապըր-
լէրի իլլին խալի արաղիտէ հէր պիրի
2.000, 2.500 աւաթ ալըր պարագա-
լար եարմըշ տըր։

— Բարա հազըրթէրինին օլտու-
տունտան ալընան 3.000 նէֆէր էսիրի
հարալ, Չիլիթա—Վէքիտան, վէրօ-
նայա կէօնտէրիլթիլթ։ Գուրանտա տա-
լիլ էլալթիլ մէգքիւրէրին միւհէթ
գալթալարըն թէլթիլ օլունմագլար
տըր։

— Մարէշալ Պաղէն սեպտ 28 տէ
(1) Լէվանթ Հէրալտ, 2 միլիօն ֆրանք
իլլին 20 պին ֆրանք օլմար տըր տէր։

